

Európska energetika – cesta do neznáma

PETER BACHRATÝ

Obnoviteľné zdroje sú cestou budúcnosti, avšak v najbližšom období nebudú stačiť pokryť čoraz väčší dopyt po energii

PO POČIATOČNÝCH PERSONÁLNYCH problémoch novej Európskej komisie vedenej jej predsedom José Manuelom Barrosom a neakceptovaní niektorých nominovaných komisárov zmenilo svojho komisára aj portfólio európskej energetiky. Nový lotyšský komisár Andris Piebalgs si nakoniec vymenil rezort s kritizovaným maďarským kandidátom Lászlóm Kovácsom a stal sa novým európskym komisárom pre energetiku.

Aj keď Piebalgsovo vystúpenie pred Európskym parlamentom malo pozitívnu odozvu, neodznal v ňom nijaký nový strategický plán na vyriešenie hroziaceho energetického problému únie. „Pozitívna podpora hearingu komisára Andrisa Piebalgsa je skôr výsledkom politických rokovanií

a snáh o zastavenie prietahov v schvalovaní novej Barrosovej komisie,“ myslí si Patrik Zoltvány, partner pre európske záležitosti a lobingové služby z Amrop Jeneweine Group.

Nejednoznačný postoj

Komisár A. Piebalgs počas hearingu označil za prioritný ďalší rozvoj obnoviteľných zdrojov. Práve táto priorita však nepotešila zástupcov výrobcov elektrickej energie, ani zástupcov európskeho priemyslu, ktorí už dlhší čas upozorňujú na fakt, že obnoviteľné zdroje sú pre úniu určite cestou budúcnosti, avšak v najbližšom období efektívnosť a množstvo nimi vyrobenej energie určite nebudú stačiť pokryť čoraz väčší dopyt po energii.

Na margo jadrovej energie sa nový komisár vyjadroval príliš neurčito a vyhýbavo. Hoci nevytlúčil budúcnosť atómovej energie v eurozóne, na priame otázky

poslancov o budúcnosti energie z jadra neodpovedal priamo. „Otázka áno či nie jadrová energia je a ostáva na rozhodnutí členských štátov,“ povedal A. Piebalgs. Trochu rozruchu a nejasností vyvolala aj deklarovaná podpora kontroverzného návrhu tzv. balíka nukleárných smerníc, ktorý po jeho zablokovaní v Rade a pod tlakom lokálnych vlád členských krajín vrátil Európskeho parlamentu výrazne zlavil zamýšľanú ambíciu Komisie plniť úlohu regulátora jadrovej energetiky v únii.

Jadrová energetika ako jedna z najvýznamnejších súčastí energetického mixu Európy, ktorá zásobuje elektrinou až 35 % EÚ, by si určite zaslúžila väčší záujem a nové riešenia zo strany nového komisára. Podobne vo svojom vystúpení pred Európskym parlamentom nekonkretizoval ani bezpečnosť zásobovania a energetickú sebestačnosť únie, ktoré patria medzi hlavné dlhodobé energetické priority Európskej komisie.

Hlavné udalosti v Bruseli za uplynulé dni

- ◆ Európska únia pripravuje zákaz vstupu bieloruských predstaviteľov na svoje územie a zmrazenie bilaterálnych kontaktov medzi členskými krajinami a Minskom na protest proti zmanipulovaniu nedávnych prezidentských volieb.
- ◆ Inováciou po vymenovaní Viviane Redingovej za „koordinátorku vzťahov s médiami“ bude vytvorenie jednotného systému pre tlačový priemysel. Rozvoj internetu by mohol byť pre EÚ podnetom na prijatie opatrení z dôvodu jeho cezhraničných dopadov.
- ◆ Generálne riaditeľstvo pre podnikanie pri Európskej komisii začalo kampaň za sociálnu zodpovednosť firiem zameranú na všetky európske malé a stredné podniky.
- ◆ Európska komisia prijala komuniké, v ktorom rozvádza ako adresovať problémy, pred ktorými stojí rozvoj informačnej spoločnosti v EÚ.
- ◆ Takmer 60 miliónov Európanov trpí v práci rôznymi bolesťami hlavy, chrbtice alebo nôh z dôvodu zlých pracovných podmienok. Táto situácia sa negatívne odráža aj na výške európskeho hrubého domáceho produktu.
- ◆ Podľa dohody medzi USA, Nemeckom a Francúzskom by malo byť odpísaných 80 percent irackého zahraničného dluhu voči Parížskemu klubu. Tento krok signalizuje pragmatickejší prístup Paríža a Berlína k otázke Iraku.

Za Barrota

Francúzsky eurokomisár pre dopravu Jacques Barrot si zrejme udrží svoje miesto napriek odhaleniu, že bol v minulosti podmienenčne odsúdený a amnestovaný v afére okolo financovania politickej strany.

J. Barrot poslal do EP list, v ktorom vysvetľuje svoju minulosť. Tvrdí, že keďže podľa francúzskych zákonov rozsudok vymazala amnestia a jeho trestný register je teda čistý, nepovažoval za potrebné upovedomiť o svojej minulosti predsedu EK Josého Manuela Barrosa ani europarlament. J. Barroso označil toto vysvetlenie za dostatočné, hoci priznal, že by radšej vedel o celej udalosti skôr. Ak by však EP tvrdo nástojil na Barrotovom odvolaní, bol by šéf komisie vo veľmi zložitej situácii – len minulý týždeň pri schvaľovaní EK sľúbil, že bude seriózne zvažovať odvolanie ktoréhokolvek komisára, ak o to poslanci požiadajú. Barrotov osud bol tak do veľkej miery v rukách EP. Prekvapujúca záchrana prišla zo strany socialistov, ktorí patrili pri schvaľovaní EK k jej najväčším kritikom. Ich líder Martin Schulz vo vyhlásení ignoroval politickú a morálnu stránku celej aféry a označil ju v prvom rade za právnu záležitosť. Podľa denníka Financial Times dospel Schulz k tomuto postoju pod silným tlakom francúzskych socialistov. „Nikto už nemá príliš chuť na ďalší veľký spor s Barrosom. Myslíme si, že je čas začať pracovať,“ citovali noviny zdroj socialistov.

Proti cukru

Svoje sily spojilo desať členských krajín Európskej únie a bojuje proti navrhovanej reforme európskej politiky v oblasti cukru, ktorá kvôli vysokým dotáciám čelí vo svete kritike za narušenie medzinárodného obchodu. Slovensko naopak, reformu podporuje. Proti reforme, ktorá počítá s výrazným znížením výkupných cien a dotácií a tiež s poklesom výrobných kvót pre cukor a cukrovú repu, sa postavili stredomorské krajiny na čele s Talianskom a Španielskom, ale tiež Portugalsko, Grécko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Slovinsko, Fínsko a Írsko. „Tento návrh by mal zničujúce účinky na farmy a podniky v tomto odvetví a vyústil by do koncentrácie výroby cukrovej repy a cukru do malého počtu členských štátov,“ uviedla desiatka nespokojných krajín v liste predsedníctvu EÚ počas rokovania ministrov poľnohospodárstva v Bruseli. Podľa návrhu komisie by nový cukorný režim mal začať platiť už na budúci rok. Slovensko reformu od začiatku podporovalo, ale želalo si, aby sa zaviedla neskôr. To sa podľa ministra pôdohospodárstva Zsolta Simona podarilo dosiahnuť. „Slovensko podporuje túto reformu, pretože je to v záujme spotrebiteľov. Ale zároveň si uvedomujeme aj citlivú otázku vo vzťahu k pestovateľom repy a producentom cukru, z tohto dôvodu sme sa prikláňali k oddialeniu začatia celého nového režimu,“ povedal novinárom v Bruseli Z. Simon. ❖

Obnoviteľná energia?

Nedávne udalosti z Bruselu a jasne deklarovaný postoj nových a niektorých starých členských štátov spolu s neuspokojivými výsledkami akčného plánu Komisie v obnoviteľnej energii naznačovali, že EÚ sa bude k energetickej budúcnosti Európy stavať trpezlivo a zodpovedne. Nový komisár pre energetiku sa však v hearingu znova opieral o populárnu tému, ktorou sú obnoviteľné zdroje. Súčasná realita v únii a štúdie Komisie už dlhšie poukazujú na to, že tento druh energie je určite vhodný ako súčasť energetickeho mixu, avšak ani zďaleka v strednodobom horizonte nebude schopný uspokojiť rastúci dopyt po energii.

Aj bývalá Komisia sa na začiatku svojho pôsobenia s nadšením vrhla do podpory obnoviteľnej energie, ale s odstupom času a po dôkladných analýzach už bola vo vyjadreniach o tejto energii ako nástupcovi tradičných zdrojov oveľa opatrnejšia. Súčasní významní zástupcovia výrobcov energie sa často neprávom označujú ako brzda obno-

viteľných zdrojov. Výrobcom však podporujú komplexnejšie a dlhodobé riešenie energetickej otázky, ktoré navrhuje nasmerovanie finančných zdrojov únie do výskumu a vývoja na zvýšenie výrobných kapacít a efektivity tohto typu energie, aby sa mohla stať reálnou konkurenciou tradičných zdrojov. „Veľkí výrobcovia elektrickej energie by určite radi investovali do ekologickejšej energie, avšak prekáža im, že sa zabúda na fakt, že pri súčasných technológiách sa nedajú porovnať s výkonom a efektívnosťou tradičných zdrojov,“ vysvetľuje Paul Bootel, generálny sekretár spoločnosti Eurelectric.

Vlna záujmu o jadro

Rastúci dopyt po energii, energeticke závislosť a emisie CO₂ v EÚ vyvolali vlnu záujmu niektorých členských krajín o vybudovanie nových jadrových prevádzok.

V tomto prípade politika podpory alternatívnych zdrojov energie predstavuje vhodný doplnok energetickeho mixu európony.

Zároveň sa však ukázala jej neschopnosť konkurovať tradičnej energii z hľadiska kvantity vyrobenej elektrickej energie a nákladov. Energetická bezpečnosť a sebestačnosť sú zároveň kľúčom k naplneniu lisabonskej stratégie a dosiahnutiu priaznivých podmienok pre rozvoj európskeho priemyslu.

To, či sa EÚ podarí presadiť a realizovať novú a zodpovednejšiu energetickú politiku, bude do veľkej miery závisieť aj od schopnosti a ochoty vlád jednotlivých členských krajín. ❖

(AUTOR JE KONZULTANTOM EÚ
KANCELÁRIE AMROP JENEWEIN GROUP
A AKREDITOVANÝM LOBISTOM V BRUSELI)
www.euoffice.ajg.sk